

GEORGE ENESCU
FESTIVAL

20 septembrie, ora 16.30

Generozitate prin muzică

27 august - 24 septembrie 2023
festivalenescu.ro

Program

MARI ORCHESTRE ALE LUMII

Sala Palatului

LE BALCON

ORCHESTRA OPEREI NAȚIONALE BUCUREȘTI

MAXIME PASCAL dirijor

CORUL OPEREI NAȚIONALE BUCUREȘTI

ETHAN SCHMEISSER dirijorul corului

CORUL ACADEMIC RADIO

CIPRIAN ȚUȚU dirijorul corului

NIETO video design

Messiaen *Sfântul Francisc din Assisi, scene franciscane* (operă în concert)

Actul I

Pauză (20 de minute)

Actul II

Pauză (20 de minute)

Actul III

ANTOINE HERRERA-LÓPEZ KESSEL Sfântul Francisc (bariton)

ELENA TSALLAGOVA Îngerul (soprană)

DAMIEN BIGOURDAN Leprosul (tenor)

MATHIEU DUBROCA Fratele Léon (bariton)

SAFIR BEHLOUL Fratele Massée (tenor)

RODOLPHE BRIAND Fratele Elie (tenor)

ANDRIY GNATIUK Fratele Bernard (bas)

Olivier Messiaen (1908-1992), compozitor, organist, profesor și muzicolog francez, s-a impus în peisajul muzical al secolului trecut ca personalitate complexă și novatoare în ritm, armonie, melodie, timbralitate, fascinat fiind de legătura dintre sunet și culoare. Atras de exotismul sonor, s-a inspirat din muzica tradițională a unor popoare îndepărtate și a studiat cântecul păsărilor cu acribie de ornitolog, încercând să-l transpună în creația sa instrumentală – mai ales – dar și camerală, vocală, orchestrală... Sușinea că muzica trebuie să îndeplinească trei condiții sine qua non: să fie interesantă, plăcută urechii și emoționantă. La Conservatorul din Paris, printre profesorii săi s-au numărat Paul Dukas, Maurice Emmanuel și Marcel Dupré iar printre elevi, Iannis Xenakis, Pierre Boulez, Marius Constant și Karlheinz Stockhausen. Dacă din îndelungata sa activitate pedagogică (aproximativ patru decenii) s-a pensionat la un moment dat, în aceea care a dublat-o – organist al Bisericii Sfânta Treime din Paris – a rămas vreme de 61 de ani, până la moartea sa. În consecință, și creația componistică a lui Messiaen a fost dominată de spirit religios. Pentru el esența divinității era profund creștină, însemnând dragoste și iertare. Nu întâmplător și-a ales deci, ca subiect al singurei sale opere, viața Sfântului Francisc de Assisi, monahul din secolul al XIII-lea pe care-l ascultau și păsările cerului, dedicat – fără teamă și repulsie – îngrijirii leproșilor. Libretul l-a alcătuit chiar compozitorul, inspirându-se mai ales din scrierile Sfântului Francisc, pe care l-a considerat omul cel mai apropiat de prototipul creștin, Cristos însuși.

Program

Opera **Sfântul Francisc de Assisi** a avut premiera absolută pe 28 noiembrie 1983 la Opera din Paris – *Palais Garnier* – sub bagheta lui Seiji Ozawa. Subtitlul, „scene franciscane”, este semnificativ, Messiaen caracterizându-și opera (la care a muncit vreme de 8 ani) ca „spectacol muzical (...) mai degrabă static decât dramatic, expunând diferitele aspecte ale sfințeniei și calea către aceasta”. Lipsa unei intrigi, a unei acțiuni scenice propriu-zise, determină adecvarea optimă la o prezentare în concert. Dar este o lucrare aparte în mai multe privințe din cauza cărora nu poate fi interpretată *live* decât rareori, în concert sau scenic, deopotrivă. De dimensiuni wagneriene (aproximativ 4 ore de muzică), prevede pe lângă soliști, un cor mixt de 150 de persoane și o orchestră de 119 instrumentiști. Partida suflătorilor de lemn este supradimensionată, percuția include mai ales instrumente exotice – favorizând nuanțarea coloristică, nicidecum amploarea sonoră – iar întreaga orchestră este flancată de boxe emițătoare ale Undelor Martenot, unul dintre primele instrumente electronice, foarte agreat de Messiaen. Partitura vocală e cantabilă fără a fi cu adevărat melodioasă. Lipsită de spectaculozitate, ea e menită să redea textul cu maximă claritate și simplitate. De aici și grija ca orchestra să nu copleșească niciun moment glasul uman; dimpotrivă, el este adesea lăsat singur, pentru a potența cuvintele.

Actul I. Părintele Francisc îi relevă Fratelui Léon semnificația creștină a „bucuriei desăvârșite” (scena 1: *Crucea*), apoi, după slujba de seară, rămâne singur în rugăciune (scena 2: *Laudele*). Ruga i se va împlini curând, căci întâlnește un lepros care-și blestema soarta, se apropie de el și încearcă să-i aducă alinare, ajutat fiind de neașteptata apariție și de cuvintele Îngerului. Leprosul se căiește cuprins de remușcări iar Părintele Francisc, plin de compasiune, îl sărută și astfel îi aduce vindecarea. Adevăratul miracol pentru monah este însă faptul că sentimentele inițiale de teamă și repulsie pe care se străduise să și le reprime, au pierit ca prin farmec, înlocuite de o autentică dragoste creștinească (scena 3: *Sărutarea leprosului*).

Actul II. Îngerul, sub înfățișarea unui drumeț, provoacă la introspecție câțiva călugări din mănăstire, pe tema predestinării (scena 4: *Îngerul călător*). După aceea îi apare lui Francisc și îi cântă o melodie cerească, făcându-l să leșine de plăcere (scena 5: *Îngerul muzician*), scenă inspirată de pictura lui Murillo, „Extazul Sfântului Francisc de Assisi”. Însoțit de alt călugăr, Fratele Massée, el va poposi apoi la Assisi în umbra unui stejar falnic, plin de păsări pe care le va binecuvânta – moment immortalizat de Giotto în pictura sa, „Francisc de Assisi predicând păsărilor” – și va primi în schimb răsplata unui adevărat concert (scena 6: *Predica pentru păsări*).

Actul III. La Verna, noaptea; adăpostit într-o peșteră săpată în stâncă, Părintele Francisc are viziunea crucii lui Cristos din care țâșnesc spre el (sugerate muzical de sunete percutante precum bătăile Îngerului la poarta mănăstirii, în actul precedent) săgeți de raze. Atingându-i mâinile, picioarele și pieptul în dreptul inimii, aceste săgeți luminoase îi provoacă răni simbolice, ca ale Mântuitorului, confirmându-i sfințenia; timp în care cântul corului, aproape neîntrerupt, evocă însuși Glasul Divin (scena 7: *Stigmatetele*).

Înconjurat mai apoi de frații săi, călugării mănăstirii, cărora li se adaugă Îngerul și Leprosul vindecat, Sfântul Francisc se desparte de viața pământească, invocând Divinitatea: „Doamne! Muzica și Poezia m-au condus spre Tine (...) luminează-mă cu Prezența Ta! Eliberează-mă, îmbată-mă, orbește-mă pentru totdeauna cu prea-plinul Adevărului Tău...” Dangătul clopotelor, corul intonând un imn al Învierii răsună în vreme ce, aneantizând orice imagine, o lumină celestă inundă totul, copleșitoare (scena 8: *Moartea și Noua viață*).

Ligia Ardelean

Orchestra

Le Balcon a fost fondat în 2008 de un dirijor (Maxime Pascal), un inginer de sunet (Florent Derex), un pianist, un antrenor vocal (Alphonse Cemin) și trei compozitori (Juan Pablo Carreño, Mathieu Costecalde, Pedro Garcia Velasquez). Ansamblul se schimbă în funcție de proiecte și concerte, precum și de numărul de membri, de identitatea vizuală sau scenografică, de relația cu sistemul de sunet și de muzica electronică.

Denumirea de Le Balcon a fost preluat din piesa de teatru a lui Jean Genet (*Le Balcon*, 1956). În rezidență la biserica Saint-Merry și apoi la Théâtre de l'Athénée,

ansamblul a devenit un colectiv, reunind o orchestră și o trupă de artiști pluridisciplinari. De atunci, Le Balcon a prezentat lucrări dintr-un repertoriu care acoperă toate perioadele istoriei muzicale, cu o predilecție pentru lucrări din secolele XX și XXI. De asemenea, ansamblul a prezentat operele *Ariadne auf Naxos* de Strauss, *Le Balcon* de Eötvös, *La Métamorphose* de Levinas, precum și noile lucrări *Le Premier Meurtre* de Lavandier și *Like Flesh* de Eldar.

Începând cu anul 2018, Le Balcon comandă în fiecare an noi lucrări prin primirea de compozitori în rezidență, cu sprijinul Fundației Singer-Polignac. În 2018, ansamblul a început producția operei *Licht, The Seven Days of the Week* de Stockhausen. În fiecare toamnă, una dintre cele șapte opere din acest mare ciclu este dezvăluită publicului. După *Joi din Lumină* (2018), *Sâmbătă din Lumină* (2019) și *Marți din Lumină* (2020), Le Balcon a prezentat *Vineri din Lumină* în noiembrie 2022, la Opera din Lille și la Filarmonica din Paris.

În 2023, va prezenta noi producții: *Threepenny Opera* de Weill și Brecht la Festivalul din Aix-en-Provence cu trupa Comédie-Française în regia lui Thomas Ostermeier; *Saint François d'Assise* de Messiaen la Festivalul Enescu din București, în versiune de concert cu videoclipuri de Nieto; și *Duminică din Lumină* de Stockhausen la Filarmonica din Paris, în regia lui Ted Huffman.

Le Balcon este susținut de Ministerul Culturii, Société Générale C'est vous l'avenir foundation (Fundația Viitorul Sunteți Voi), regiunea Île-de-France, Primăria Parisului, Fondation Singer-Polignac, Centre national de la musique, SACEM și Copie privée.

Orchestra și Cor

Orchestra Operei Naționale București este un reper de excepție al României, cu o tradiție bogată și prestigioasă, recunoscută de-a lungul timpului și pe plan internațional. Cu numeroși profesioniști talentați și dedicați, orchestra operei bucureștene a creat experiențe muzicale memorabile pentru publicul său timp de decenii. Sub conducerea unor dirijori de renume și cu o varietate impresionantă de producții de operă și balet, Orchestra Operei Naționale București continuă să încânte și să inspire iubitorii de muzică din întreaga lume prin interpretări remarcabile și pasiunea pentru arta lirică. Printre numele care au marcat activitatea Orchestrei Operei Naționale București se numără maestrul George Enescu – care a dirijat spectacolul inaugural al instituției, Cornel Trăilescu, Constantin Silvestri, Jean Bobescu, Carol Litvin și Egizio Massini.

Corul Operei Naționale București este un ansamblu vocal de prestigiu, care face parte din una dintre cele mai importante instituții culturale din România. A fost înființat în anul 1948, după naționalizarea teatrelor și operelor din România în perioada comunistă. De atunci, corul a devenit parte integrantă a Operei Naționale București și a contribuit semnificativ la producțiile muzicale de înaltă calitate desfășurate în cadrul instituției noastre. Cu o istorie bogată și un repertoriu vast, corul este un pilon esențial în susținerea artei lirice și a spectacolelor de operă din București și din România. Membrii Corului Operei Naționale București sunt artiști talentați, cunoscuți pentru interpretările lor excepționale și pentru capacitatea lor de a aduce emoție și profunzime personajelor din operele celebre. Printre numele care au marcat activitatea Corului Operei Naționale București se numără maestrul Gheorghe Kulibin – fondatorul corului și Stelian Olariu – cel mai longeviv dirijor de cor.

Dirijor

Maxime Pascal este un susținător pasionat al muzicii franceze și al muzicii secolului XX. Totodată, muzica nouă este cea care stă la baza colaborărilor sale muzicale. De-a lungul timpului, a dirijat *Te vedo, ti sento, mi perdo* de Salvatore Sciarrino la La Scala în 2017, pe care a dus-o ulterior la Opera de Stat din Berlin. În 2019 a interpretat *Quartett* de Luca Francesconi cu Teatro alla Scala, a treia sa colaborare cu teatrul de operă. În vara anului 2023, a debutat la Festivalul din Aix-en-Provence cu *Le Balcon*, interpretând producția foarte așteptată a *Operei de trei parale* de Bertolt Brecht. Alte proiecte importante din ultimele stagii de operă includ

©Meng Phu

aparitii la Festivalul de la Viena cu *Lulu* de Alban Berg, precum și cu *Patimile grecești* de Bohuslav Martinů la Festivalul de la Salzburg. Continuă să prezinte o nouă producție a operei *Donnerstag aus Licht* cu Le Balcon în 2023 la Philharmonie de Paris. Maxime Pascal explorează, de asemenea, moștenirea franceză în activitatea sa de operă, colaborând cu Opera din Paris în mai multe rânduri pentru a interpreta lucrări precum *Daphnis et Chloé*, *Boléro*, *L'heure espagnole* și *Gianni Schicchi*. În Europa, a dirijat *Pelléas et Mélisande* de Debussy la Opera din Malmö în 2016 și a debutat la BBC Proms (2019) în *L'Enfance du Christ* de Berlioz cu Hallé, Britten Sinfonia Voices și Genesis Sixteen. În aceeași stagiune a dirijat un program Debussy/Stravinsky cu Orchestra de Tineret Simón Bolívar din Caracas, iar în anul următor va dirija noua operă *Sleepless* a lui Peter Eötvös la Berlin și Geneva, precum și premiera *Like Flesh* de Sivan Eldar la Lille.

În calitate de membru fondator al grupului artistic multifacțat Le Balcon, Maxime Pascal a dezvoltat împreună cu muzicienii ansamblului o viziune unică asupra spectacolului muzical ca experiență marcantă și radicală pentru public. Interpretând un vast repertoriu, Le Balcon integrează muzica cu sisteme avansate de sunet și lumini, în experiențe muzicale incitante și convingătoare. Printre proiectele lor de până acum se numără *Ariadne auf Naxos* (pusă în scenă de Benjamin Lazar); un spectacol video despre *Pierrot Lunaire* creat de artistul columbian Nieto, și *Donnerstag Aus Licht* de Stockhausen la Southbank Centre din Londra în 2019. Acest lucru a dus la o colaborare de șapte ani cu Filarmonica din Paris, în cadrul căreia ansamblul va interpreta întregul ciclu *Licht* al lui Stockhausen, punând în scenă câte o operă pe an, inclusiv *Dienstag* în octombrie 2020. Maxime Pascal și Le Balcon oferă programe unice, cum ar fi Boulez/ Gesualdo/Grisey sau *Das lied von der Erde* de Mahler. Ambele au fost interpretate și difuzate în timpul perioadei de izolare, în care ansamblul a rămas foarte activ. Maxime Pascal și Le Balcon au colaborat cu Pierre Boulez, George Benjamin, Peter Eötvös și Michaël Lévinas, iar în septembrie 2016 au lansat albumul lor de debut, care cuprinde o adaptare liberă a *Simfoniei fantastice* de Berlioz (Le Balcon & BMedia/distribuit de Outhere).

În paralel cu proiectele de operă, Maxime Pascal se afirmă ca dirijor simfonic de prim rang. Proiectele importante ale stagiunii 2023/2024 includ debutul său la Festivalul Enescu cu Le Balcon și *Saint François d'Assise* de Messiaen, urmat de spectacole de debut cu Frankfurt HR și Santa Cecilia cu violonista Patricia Kopachinskaja. Alte proiecte din cadrul stagiunii includ reluarea operei lui Brecht, *The Three Penny* la Paris, o nouă producție a operei *Carmen* cu Theater Basel, precum și un proiect cu Hallé. Cererea sa mare în Japonia are ca rezultat reinvitații din partea Orchestrei Simfonice Yomiuri Nippon și a Orchestrei Ensemble Kanazawa.

Dirijorul corului

Dirijorul israelian **Ethan Schmeisser** este director artistic al Operei Naționale București încă de la începutul stagiunii 2021/2022, care în acest an își aniversează 100 de ani. Din 2012 lucrează la Opera Israeliană Tel Aviv ca șef al departamentului de muzică, ca director de trupă și ca director de cor, unde a dirijat deja un amplu repertoriu de operă și concerte, de la muzică baroc până la muzică contemporană.

De asemenea, a lucrat cu Orchestra Simfonică din Israel, Orchestra Simfonică din Ierusalim IBA, Orchestra Simfonică din Haifa, Orchestra de Cameră din Israel, Orchestra Camerata Jerusalem, Israel Sinfonietta Beer Sheva și alte orchestre importante din Israel. În calitate de invitat a dirijat Filarmonica Pucciniana Lucca, Orchestra Filarmonica Della Lombardia, Operei din Shanghai și Fuzhou, Orchestra Filarmonicii Janacek Ostrava, la Opera din Odesa și la Festivalul de muzică din Perugia I virtuosi brunesi (Brno/Republica Cehă). Ethan Schmeisser colaborează cu Orchestra Filarmonicii din Israel, unde lucrează ca asistent și pianist cu dirijori precum Zubin Mehta, Kurt Masur, Gustavo Dudamel, Roberto Abbado, Gianandrea Noseda, Marin Alsop, Karlheinz Stefans și Manfred Honneck.

A cântat cu Orchestra Simfonică din Israel Rishon LeZion, New Israeli Vocal Ensemble și multe altele, în calitate de clavecinist și pianist.

Ethan Schmeisser a studiat la Academia de Muzică din Tel Aviv și a absolvit cu laude în conducere corală și orchestrală.

©Yossi Zwecker

Cor

Fondat în 1940, sub conducerea dirijorului și compozitorului Ioan Croitoru, **Corul Academic Radio** are astăzi un repertoriu foarte vast și variat, ce cuprinde: oratorii, cantate, madrigale, poeme, balade și numeroase miniaturi.

Creat pentru a susține repertoriul vocal-simfonic al stagiunii de la Sala Radio și al înregistrărilor Radio România, Corul Academic Radio s-a impus în scurt timp ca o formație de elită, condus fiind de-a lungul anilor de: Dumitru D. Botez, Gheorghe Danga, Dumitru D. Stancu, Constantin Petrovici, Emanuel Elenescu, Alexandru Șumski, Carol Litvin,

Aurel Grigoraș, Dan Mihai Goia. În prezent, Corul Academic Radio este pregătit și condus de Ciprian Țuțu. În spiritul tradiției muzicii corale naționale, evoluția ansamblului este marcată și de constituirea unei preocupări specifice formației, prin concertele și imprimările formulelor "à cappella".

Concomitent cu asigurarea programelor stagiunilor muzicale de la Sala Radio, Corul Academic Radio asigură efectuarea înregistrărilor pentru discuri și pentru fondul muzical Radio, promovând valori importante ale creației românești tradiționale sau de actualitate, inclusiv prime audiții, numeroase fiindu-i dedicate.

Corul Academic Radio a participat la turnee în Germania, Spania, Grecia, Cipru, Israel etc., colaborând adesea cu orchestre de renume, sub baghete de prestigiu din țară și din străinătate. Participările la Festivalul Internațional „George Enescu” sau la Festivalul Internațional al Orchestrelor Radio „RadiRo” au confirmat valoarea ansamblului Radio România.

©Cristian Barcan

Dirijorul corului

Dirijor al Corului Academic Radio din 2016, **Ciprian Țuțu** a propus o diversificare și o modernizare a repertoriului ansamblului. Născut la Brașov, a absolvit cursurile Facultății de Muzică din orașul natal (specializarea Pedagogie Muzicală – dirijat cor academic și masterat în Stilistică dirijorală). În anul 2013 a susținut teza de doctorat în cadrul Universității Naționale de Muzică din București, iar în anul 2015 a absolvit cursurile postdoctorale din cadrul Universității Transilvania din Brașov, având ca temă de cercetare *Vocea umană și implicațiile ei în interpretarea corală contemporană*.

Din anul 2000, Ciprian Țuțu este și dirijor al Corului Gheorghe Dima din Brașov. Activitatea sa dirijorală cuprinde manifestări artistice diverse, de la spectacole de operă, până la concerte *à cappella*, cu acompaniament, precum și vocal-simfonice, în compania unor importante orchestre din țară și străinătate. Ca dirijor al corului mixt Gheorghe Dima a concertat în anul 2005 alături de orchestra Filarmonicii „Dmitri Șostakovici” din Sankt-Petersburg (în program oratoriul *Matthäus Passion* de J.S. Bach), iar în anul 2007 a prezentat, alături de Filarmonica din Roma, o lucrare contemporană – oratoriul San Camillo de Lellis de Collafranceschi. În anul 2015 a obținut o bursă din partea Universității *Transilvania* (Brașov) și a participat la Masterclass-ul Internațional de Dirijat și Cânt Coral - Sarteano (Italia), unde a studiat cu Simon Carrington (Yale University, SUA și fondator al sextetului vocal *The King's Singers*), Brian O'Connell (Boston University, SUA) și Bronislawa Falinska (Padua Music Conservatory, Italia).

Din anul 2012, ocupă și funcția de maestru de cor la Opera Brașov, de-a lungul celor patru stagioni pregătind sau dirijând ansamblul coral al instituției în peste 100 de spectacole. De asemenea, Ciprian Țuțu s-a aflat la pupitrul orchestrei Operei Brașov, conducând în perioada 2013-2015 un număr de 7 gale sau concerte de arii și coruri din opere.

În prezent este conferențiar universitar al Universității *Transilvania* din Brașov și cadru didactic asociat al Universității Naționale de Muzică din București.

Artist multimedia

Născut în Columbia, stabilit la Paris și exmatriculat de la Școala Națională Superioară de Arte Frumoase din Paris în 2009, **Nieto** este un artist mixed-media, fiind reprezentat de Galeria Da-End din Franța și lucrând ca pictor, muzician, regizor de film/performer (produs de Atour de Minuit) și, mai recent, ca regizor vizual de scenă al Operelor (produs de Le Balcon).

Lumea „ciudată” a lui Nieto este barocă și ironică, îmbinând ficțiunea cu o dâră de umor sec și trucuri vizuale intrigante.

Viziunea sa artistică s-a adaptat în mod jucăuș și în lumea publicității; în prezent este reprezentat ca regizor de Stink Films în Europa, Asia, Rusia și America de Sud și de Ghost Robot în SUA.

Din 2005, a regizat mai multe reclame TV pentru mărci cunoscute.

Antoin Herrera-López Kessel este un muzician versatil, bas-bariton pasionat de muzică clasică și de repertoriul de muzică modernă și contemporană. Colaborând cu muzicieni și compozitori cubanezi, cântărețul franco-cubanez Antoine Kessel interpretează repertoriul de muzică clasică în rezonanță cu muzica, muzicienii și compozitorii europeni. În Europa, debutul lui Antoin HL Kessel a fost cu opera *Giordano Bruno* de Francesco Filidei; producția T&M Paris și Ensemble Intercontemporain în 2016-2017. A participat, de asemenea, la programele de rezidență ale Festivalului d'Aix en Provence: Résidence Mozart în 2016 și Aldeburgh Festival: Residence for the XXI Century Artists în 2018. Ulterior, în 2018, ca artist rezident la Biennale di Venezia pentru ediția 63 a Festival Internațional de Muzică Contemporană pentru a interpreta opera *Push* de Alvisse Zambon.

Din 2017, Antoin HL Kessel face parte din Equilibrium Mentoring for Young Professional Artist, o inițiativă creată de soprana și dirijoarea Barbara Hannigan. Această oportunitate i-a oferit lui Antoine Kessel șansa de a concerta în săli de renume mondial, în festivaluri și cu orchestre și ansambluri de primă clasă: Ojai Music Festival și Aldeburgh Festival cu Orchestra Ludwig, la DR Koncerthuset

Copenhaga cu Orchestra Simfonică Națională Daneză, la Berwaldhallen cu Orchestra Simfonică a Radioului Suedez, cu Musikkollegium Winterthur și Festivalul de Pâques d'Aix en Provence.

Cineastul Itziar Leemans i-a urmărit pe Antoin HL Kessel, pe fratele și pe sora sa pentru a realiza un film documentar intitulat *Parque Lenin*. Acest film a participat la diferite festivaluri internaționale de film documentar, câștigând Premiul I la Festivalul Internațional de Film Documentar de la Moscova în 2016.

Antoin HL Kessel este originar din La Havana, Cuba, unde a studiat dans clasic și contemporan, iar mai târziu inginerie și matematică la Universitatea de Științe Informatică. S-a mutat în Franța, unde a studiat la Conservatorul din Besançon și, ulterior, la Conservatorul Național Superior de Muzică și Dans din Lyon, obținând Diploma de solist la Academia de Muzică din Basel.

Cariera internațională a sopranei lirice de coloratură **Elena Tsallagova** se consolidează din ce în ce mai mult. După ce a studiat la Conservatorul din Sankt Petersburg, a cântat la Teatrul Mariinsky, unde a câștigat Premiul I la Concursul vocal Rahmaninov. Și-a continuat studiile cu Ileana Cotrubas în cadrul programului pentru tineri artiști al Operei Naționale din Paris, unde a debutat în rolul miciei vulpi viclene (*Little Cunning Vixen*). Elena Tsallagova este invitată să concerteze pe unele dintre cele mai prestigioase scene din lume, inclusiv la Opera Bavareză de Stat, Opera de Stat din Berlin, Opera Națională din Paris, Opera Națională din Rhin, Teatro Real, Opera Vlaanderen, Opera Lirică din Chicago și Compania Canadiană de Operă, precum și la festivalurile Glyndebourne, Salzburg, Bregenz și Rossini. Soprana a dezvoltat o relație de lungă durată cu Opera Germană din Berlin, ceea ce i-a permis să adauge în repertoriul său rolurile Micaela (*Carmen*), Adina (*L'Elisir d'Amore*), Gilda (*Rigoletto*), Pamina (*Die Zauberflöte*), Corinna (*Il viaggio a Reims*) și Liu (*Turandot*).

Elena Tsallagova a concertat recent în *La Traviata* (Violetta) la Stuttgart și a debutat la Mozartwoche Salzburg în *Der Messias* de Mozart pus în scenă de Bob Wilson.

Recent, Elena Tsallagova a fost invitată la Théâtre des Champs-Élysées și Grand Théâtre de Genève pentru reluarea *Der Messias* și a revenit pentru o nouă producție la Glyndebourne în rolul Fiorella din *Il Turco in Italia*. A debutat la Palau des les Arts din Valencia în *Requiemul* de Mozart și a cântat rolul principal într-o nouă producție a *Micii Vulpi Viclene* la Opera Bavareză de Stat, fiind foarte bine primită de critici. A susținut un turneu cu același rol alături de Orchestra Simfonică din Birmingham. La Opera din Stuttgart, a adăugat la repertoriul său rolul titular Alcina în faimoasa producție a lui Josi Wieler. Printre rolurile viitoare în 2022/23 se numără Eudoxie în *La Juive*, Violetta în *La Traviata* și Zdenka în *Arabella* de Strauss.

©Alex Fritsch

Cântăreț liric (tenor), actor, regizor și profesor de teatru, **Damien Bigourdan** este absolvent al Cours Florent (1998) și al Conservatorului Național Superior de Artă Dramatică (2001). În 2001 a interpretat rolul lui Paul în *Au monde comme n'y étant pas* de Olivier Py la Conservator. Poetul și regizorul l-a distribuit apoi în spectacolul său produs de Paul Claudel, *Le Soulier de Satin* și l-a angajat din nou în teatru și în operă (*Orestia* lui Eschil în 2009, *Manon* de Massenet în 2018 dirijat de Marc Minkowski), precum și în premierele propriilor sale lucrări: *L'Amour vainqueur* (2019), *Pur Présent* (2019), *Hamlet à l'impératif!* (2021), *Ma Jeunesse exaltée* în (2022). Dezvoltarea sa vocală a fost încurajată de Piero Weitz, care l-a îndrumat în 2002, continuând apoi cu Florence Guignolet, Christiane Patard și Henry Runey. De atunci, a interpretat roluri dintr-o mare varietate de repertorii: Canio în *Pagliacci* de Leoncavallo, Turiddu în *Cavalleria Rusticana* de Mascagni, Luigi și Rinuccio în *Il Trittico* de Puccini, *Faust* de Gounod, Paul în *Les Enfants Terribles* de Philip Glass, Tenorul solist în *Les Noces* de Stravinsky, Fritz/Le Brésilien în *La Vie Parisienne* de Offenbach, Orin Scrivello în *Little Shop of Horrors*, Porcus în *Jeanne d'Arc au Bucher* de Honneger, Theseus în *The Monster in the Maze* de Dove și Alfredo în *La Traviata* de Verdi. De asemenea, este foarte familiarizat cu repertoriul de operetă, printre care *Les chevaliers de la table ronde*, *Mam'zelle Nitouche* și *V'lan dans l'œil* de Hervé (regizate de Piero Weitz).

Damien Bigourdan a colaborat cu dirijori de renume (Maxime Pascal, Sir Simon Rattle) și regizori (Benjamin Lazar, Valérie Lesort și Chrisitan Hecq) la Théâtre des Champs-Élysées, Opéra-Comique, Festivalul de la Salzburg și la Festivalul d'Aix en Provence.

Din 2010, este membru al ansamblului muzical Le Balcon, care i-a încredințat deja mai multe roluri, printre care *Pierrot Lunaire* de Schönberg, *Der Tanzmeister* și *Scaramuccio* în *Ariadne auf Naxos* de Richard Strauss. În 2013, cu același ansamblu, a câștigat premiul I la Stockhausen Kursen in Kürten pentru rolul Michael din *Examen* de Karlheinz Stockhausen. De asemenea, a pus în scenă *Le Balcon* de Peter Eötvös, cântând rolul lui Roger la Opera din Lille. În 2018, a cântat Michael în *Donnerstag aus Licht* de Stockhausen dirijat de Maxime Pascal în regia lui Benjamin Lazar la Opéra-Comique, reluat apoi la Filarmonica din Paris.

În 2023/2024, îl întruchiează pe Le Lépreux în *Saint François d'Assise* de Messiaen, sub bagheta lui Maxime Pascal la Festivalul Enescu. Va reveni la Théâtre des Bouffes du Nord în rolul lui Alfredo din *La Traviata* și la Opera Capitole din Toulouse în *Cocoșatul din Femeia fără umbră* de Richard Strauss. Între 2007-2015 a predat actorie la Cours Florent.

©Meng Phu

Mathieu Dubroca s-a născut în 1981. A studiat mai întâi fagotul la Conservatorul din Bordeaux și a obținut diploma în canto clasic la Conservatorul din Paris (2007). De atunci, a fost distribuit într-o mulțime de roluri, de la Papageno din *Flautul fermecat* la Dancaire din *Carmen*, Dandini din *Cenerentola*, Ulisse din *Il ritorno d'Ulisse in Patria* și Aeneas din *Dido și Aeneas*, și a interpretat în săli precum Le Théâtre des Champs Elysées din Paris, Opera din Rouen, Opera din Reims, Ateneul Louis Jouvet din Paris, precum și la diverse festivaluri (Festival de la Chaise-Dieu, Festival Berlioz în a Côte-Saint-André). Experiența sa alături de Teatrul de Stat din Koblenz-Germania, unde a fost distribuit în rolul principal pentru creația germană *Des Boulingrins* de Georges Aperghis, i-a rafinat gustul pentru repertoriul contemporan, ceea ce a favorizat

colaborări regulate cu IRCAM și cu ansambluri muzicale precum Le Balcon (în regia lui Maxime Pascal) și L'itinéraire. Repertoriul său include lucrări de Michaël Lévinas, Aurélien Dumont, Georges Aperghis, Mauro Lanza. În 2019 a interpretat rolul lui Iisus în *La Passion selon Saint-Marc* de Michaël Lévinas la Lausanne și la Filarmonica din Paris cu Orchestra de Cameră din Paris.

De asemenea, este pasionat de repertoriile accesibile și lucrează cu companii precum Les Brigands (*Yes!*, *Les p'tites Michu*) și Les Frivolités Parisiennes (*Le Petit Duc*, *Le Diable à Paris*, *Là-Haut*).

Printre înregistrările sale se numără *Requiemul* lui Fauré (ca bariton solo) cu Orchestra Les Siècles și ansamblul vocal Aedes în regia lui Mathieu Romano (Aparté, 2019) și *Le Diable à Paris* cu Les Frivolités Parisiennes în regia lui Dylan Corlay (B-records, 2021).

Safir Behloul, cu un prenume a cărui etimologie arabă înseamnă călătorie, se deschide către muzică prin intermediul cântatului la chitară. Înscris la vârsta de 12 ani la cursuri de chitară clasică, remarcat la audiția de sfârșit de an, vocația sa muzicală a devenit evidentă. În 2004 obține o licență de muzică la facultatea Pierre Mendès France din Grenoble și, în paralel, o diplomă de armonie și chitară jazz la Chambéry; evoluează între ansambluri vocale și formații instrumentale, dar perspectiva de cântăreț de operă este cea care se conturează și nu îl părăsește nicicând.

A studiat la Conservatorul din Grenoble, apoi la Conservatorul Național Superior de Muzică și Dans din Paris. După finalizarea studiilor, s-a înscris la Academia de Operă Comică până în 2015.

Din 2017 până în 2019, l-a interpretat pe Alfredo în spectacolul *Traviata*, *You deserve a better future*, creat la Théâtre des Bouffes du Nord din Paris și montat în turneu internațional de o sută de ori.

Vocea sa a putut fi ascultată recent la Filarmonica din Paris în *Die Massnahme*, o operă de Hans Eisler și Bertold Brecht creată pentru prima dată în Franța cu Séquenza 9.3 (Catherine Simonpietri), la Teatrul Ateneului din Paris în *Dafné* de Wolfgang Mitterer cu Les Cris de Paris (Goeffroy Jourdain), și, în curând, în *Sonntag aus Licht*, opera supremă a lui Stockhausen cu Le Balcon (Maxime Pascal).

Rodolphe Briand și-a început cariera ca actor/cântăreț și director al companiei de teatru Les Galas Panique. A interpretat numeroase spectacole la Festivalul de la Avignon și în diferite teatre pariziene. A jucat în *How much is your Iron?* de Brecht, *La Cagnotte* de Labiche, *La Fausse suivante* de Marivaux la Teatrul Francez de Comedie și *Le Bébé de Monsieur Laurent* de Roland Topor. În același timp, a apărut în mai multe musicaluri: *Le Tour du Monde en 80 jours*, *Cats*, *Les Misérables* și *Kiss me Kate*.

În 1994, Rodolphe Briand a început o carieră în operă, luând lecții de canto cu Jean-Pierre Blivet. A intrat apoi la Școala de Artă Lirică și la Centrul de Formare Lirică al Operei Naționale din Paris. În 1997, a câștigat Concours International de Marseille. De atunci, calitățile sale deosebite de actor și cântăreț l-au ajutat să cânte pe toate scenele internaționale importante. În Franța, a cântat la Chorégies d'Orange (*Carmen*), Opera din Lyon (*L'Enfant et les Sortilèges*), Théâtre du

©DOLLE

Châtelet din Paris (*Hamlet și Louise*), Théâtre des Champs-Élysées (*Die Fledermaus*), Capitole din Toulouse (*Les Contes d'Hoffmann*, *Le Nozze di Figaro*, *L'Homme de la Mancha*), la Bordeaux (*Falsacappa/Les Brigands* de Offenbach în producția lui Jérôme Deschamps, *La Belle Hélène*, *Orphée aux Enfers*), la Strasbourg (*Altoum/Turandot*, *Les Contes d'Hoffmann*, *Bardolfo/Falstaff*, *Fritz/La Grande Duchesse* de Gérolstein, *La Belle Hélène*), la Avignon (*Monostatos/Die Zauberflöte*, *Monsieur Triquet/Evgenij Onegin*, *Goro/Madama Butterfly*, *Trabucco/La Forza del Destino*), la Nantes (*Les Brigands*, *Les Contes d'Hoffmann*, *Evgenij Onegin*), la Nisa (*La Grande Duchesse*), la Monte-Carlo (*Falstaff*, *L'Homme de la Mancha*, *La Fanciula del West*, *Tosca* și *Mime/Das Rheingold*).

Invitat cu regularitate de Opera Națională din Paris, a interpretat *Les Contes d'Hoffmann*, *Le Nozze di Figaro*, *La Forza del destino*, *Die Zauberflöte*, *Werther*, *Benvenuto Cellini*, *Tosca* și *Madama Butterfly*. De asemenea, interpretările sale au putut fi urmărite pe cele mai prestigioase scene internaționale, precum Marele Teatru din Genova (*Manon Lescaut*, *Spoletta/Tosca*, *Jean-Jacques Rousseau* o creație de Philippe Fénelon și *La Grande Duchesse* de Gerolstein), la Lausanne (*Tom Jones*, *Falstaff*, *Le Chanteur de Mexico*), la Liège (*Falstaff*, *Sancho/The Man of la Mancha* de Mitch Leigh, cei patru valetii/*Les Contes d'Hoffmann*, *La Périchole*, *La Vie parisienne*, *Incredibile/Andrea Chénier*), Teatro Real din Madrid (*Manon*, *Guillot de Morfontaine*), Teatrul la Fenice din Veneția (*Carmen*, *Remendado*), Teatro Massimo din Palermo (*Manon*), Teatro Petruzzelli din Bari (*Dialogues des Carmélites*, *L'Aumônier*), Opera Comică (*Manon*), Festivalul de la Sanxay (*Die Zauberflöte*), Théâtre des Champs-Élysées (*Carmen*), Opera din Marsilia (*Turandot*), Théâtre des Champs-Élysées (*Le Nozze di Figaro* și *La Vie Parisienne*), Aix-en-Provence (*Falstaff*).

A fost invitat de dirijorul Ivan Fischer să ia parte la producțiile *Le Nozze di Figaro* și *Die Zauberflöte* în turneu la Budapesta, Berlin, New York (Mostly Mozart Festival) și Abu Dhabi. În 2009, a apărut în producția *Carmen* (Remendado) dirijată de Daniel Barenboim care a deschis stagiunea Teatro alla Scala. Recent, a interpretat *La Vie Parisienne* la Tours și la Théâtre des Champs-Élysées, *Manon* la Opera din Paris, *Salomé* la Festivalul din Aix-en-Provence, *Hamlet* la Festivalul Radio France, Printre proiectele sale viitoare includ *La Périchole* la Théâtre des Champs-Élysées, la Toulon și la Dijon, *La Vie Parisienne* la Limoges și *Giuditta* la Opera Națională din Rin, precum și *Les Mamelles de Tirésias*, *Le Rossignol* și *La Bohème* la Théâtre des Champs-Élysées.

Bas-baritonul **Andriy Gnatiuk** s-a născut în Uman, Ucraina, și a studiat canto la Conservatorul Național de Muzică din Kiev. În 2012 s-a alăturat Atelierului Liric al Operei Naționale din Paris, unde, între 2012 și 2015, a interpretat Leporello din *Don Giovanni* de Mozart în regia lui Alexandre Myrat și Christophe Pertou (MC93 Bobigny), Don Alfonso în *Così fan Tutte* de Mozart dirijat de Jean-François Verdier și regizat de Dominique Pitoiset (Maison des Arts de Créteil, Anthéa Antipolis Théâtre d'Antibes) și Collatinus în *The Rape of Lucretia* de Britten cu Ansamblul Le Balcon dirijat de Maxime Pascal și regizat de Stephen Taylor (Théâtre Athénée Louis-Jouvet). De asemenea, a luat parte la o serie de concerte dedicate lui Jean-Philippe Rameau cu Les Folies Françaises condus de Patrick Cohën-Akenine, unde a avut șansa de a cânta rolul Huascar din opera *Les Indes Galantes*.

În stagiunea 2014-2015, Andriy Gnatiuk a debutat pe scena Operei Bastille interpretând rolul Truffaldino în *Ariadne auf Naxos* de Strauss sub conducerea lui Michael Schønwandt în regia lui Laurent Pelly.

A luat parte la numeroase concerte și recitaluri la Palatul Garnier, Amfiteatrul Bastille și Auditorium du Louvre, precum și la Cité de la musique din Paris.

În stagiunile 2015/2017, Andriy a continuat să cânte la Opera Națională din Paris în producții precum *Vol Retour* de Joanna Lee (regia Katie Mitchell), *L'Orfeo* de Monteverdi (regia Julie Bérès) și *Bastien et Bastienne* de Mozart (regia Mirabelle Ordinaire). A luat parte la turneul operei *Il Signor Bruschino* de Rossini interpretând rolul Filiberto alături de Enrique Mazzola și Orchestra Națională din Île de France. Stagiunea 2018/2019, i-a adus rolul de bas solist în noua producție a operei *Les Noces* de Stravinski la Opera Națională din Paris (Palatul Garnier). A debutat în rolul lui Cyrus cel Mare, în premiera franceză a operei baroce *Crésus* de Reinhard Keiser în regia lui Benoît Bénichou și sub bagheta dirijorului Johannes Pramsohler (Athénée Théâtre Louis-Jouvet, Paris, 2020).

În stagiunea 2022/2023 a fost solist invitat la Opera Nordhausen din Germania unde a cântat rolurile Leporello în *Don Giovanni* de Mozart dirijat de Pavel Baleff și regizat de Benjamin Prins, precum și Uberto în *La Serva Padrona* de Pergolesi dirijat de Julian Gaudio și regizat de Andreas Simma. De asemenea, în această stagiune, a interpretat rolul Blansac din opera *La Scala di Seta* de Rossini alături de Academia Operei Naționale din Paris sub conducerea muzicală a lui Elizabeth Askren și punerea în scenă a lui Pascal Neyron.

Repertoriul lui Andriy Gnatiuk include *Magnificat*, *Patimile Sfântului Ioan* și Misa în si minor de Bach; *Messia* de Händel; *Missa in Angustiis* sau *Missa Lordului Nelson*, *Cele șapte ultime cuvinte ale lui Hristos* și *Creația* de Haydn; *Missa Încoronării* și *Requiemul* de Mozart; *Simfonia a IX-a* de Beethoven; *Messa di Gloria* de Puccini și *Stabat Mater* de Dvořák.

©Matthias Herrmann